

טבת תשפ"ה
ינואר 2025

לכבוד : מעריך/ת עבודות הגמר

שלום רב,

על פי המלצת המפמ"ר בתחום הדעת, שובצת כמעריך/ה של עבודות הגמר לשנה זו. במסמך זה מפורטים שלבי הפעולה ודגשים חשובים להערכת העבודות - החל משיבוץ כמעריך/ה ועד להשלמת תהליך ההערכה.

חלקי המסמך (לחצו על הקישור לגישה מהירה)

- [הקדמה](#)
- [שיבוץ והיערכות לשיחת ההגנה](#)
- [מהלך השיחה עם התלמיד/ה](#)
- [סיום תהליך ההערכה וקבלת התשלום](#)

הקדמה

משימת המחקר וכתובת עבודת הגמר היא משימה לימודית משמעותית וייחודית, המעניקה לתלמיד/ה החוקר/ת קרדיט של חמש יחידות לימוד, שהן שוות ערך ל-450 שעות לימוד. ייחודה של העבודה בא לידי ביטוי ביכולת התלמיד/ה לבחור את הנושא ואת שאלת החקר. התלמיד/ה נדרש/ת להוביל את המחקר בצורה עצמאית ואוטונומית בליווי מנחה וללמוד לעומק את ההיבטים השונים של הנושא הנחקר. כל זאת נוסף על הדרישה החד משמעית והבלתי מתפשרת למהימנות ואמינות העבודה ולעמידה בכללי אתיקה הנדרשים מכל חוקר/ת הנמצא בראשית דרכו/ה.

כמעריך/ה מוטלת עליך האחריות המקצועית לבחון את העבודה בעיניים מקצועיות וחינוכיות, להעריך את התכנים ואת אופן הצגתם, להתמקד בשאלות המחקר והממצאים השונים, בדרכי איסוף המידע ועיבודו ובמסקנות שהתלמיד/ה הציג/ה. **החלק העיקרי של הציון 80% הינו על התוצר הכתוב, ו-20% הנוספים יינתנו על "שיחת ההגנה"** - שיחה שבעל-פה שבמסגרתה התלמיד/ה נדרש/ת לתאר את חווית המחקר, להסביר את מהלכו ואת הממצאים העיקריים, להפגין בקיאות והבנה מעמיקים. בחלק זה של ההערכה יש לבצע בקרה ותיקוף על התוצר הכתוב, שהרי כאן נבחנת מידת המעורבות של התלמיד/ה במחקר באופן מהימן ועצמאי. השלמת ההערכה בסופו של תהליך תעשה באופן מקוון ותתייחס לכלל החלקים - הכתוב ושיחת ההגנה.

להלן הנחיות ותיאור שלבי הפעולה החל משיבוץ כמעריך/ה ועד להשלמת תהליך ההערכה:

שיבוץ והיערכות לשיחה

1. מפמ"ר/מדריכי המפמ"ר משבצים מעריכים לבדיקת עבודה באתר המרב"ד ומתאימים בין מומחיות המעריך/ה לנושא העבודה.
2. לאחר שיבוץ, המעריכים יקבלו מייל ומסרון (ס.מ.ס) מהמרב"ד עם כתב מינוי והנחיות לבדיקת העבודה.
3. **חדש!** מרגע השיבוץ נפתח פרק זמן של **49 יום** ומועד סיום ההערכה הוא היום האחרון לספירה זו. במהלך 49 הימים עליך להשלים את כלל שלבי ההערכה: קריאת העבודה, תיאום שיחת הגנה, קיום השיחה בפועל, פירוט דברי הערכה וציונים במרב"ד, שליחת ההערכה וסיום התהליך.

4. לאחר השיבוץ, רכזות/ת הבגרויות או רכזות/ת עבודות הגמר מביה"ס יצרו עמך קשר לתיאום השיחה בע"פ. שימו לב שהתיאום יתבצע על ידי רכזות/ת או אחראית/ת מטעם בית הספר של התלמיד, אך לא התלמיד/ה או ההורים ישירות¹. לתשומת הלב: בכתב המינוי יופיעו פרטי איש קשר ישיר, באפשרותכם ליצור עמם קשר לתיאום השיחה במועד שנוח לכם במידה ולא יצרו עמכם קשר.
5. יש לקיים את המפגש בין התלמיד/ה והמערך/ה במהלך 49 הימים מרגע השיבוץ (השאירו זמן לסיכום ההערכה ודיווחה). שיחה תתקיים בתיאום מוקדם, באפליקציית זום/גוגל מיט או פנים אל פנים, והיא תתבצע במקום רשמי בעל אופי ציבורי (בית הספר, ספריה ציבורית, מתנ"ס) בשעות ובימי עבודה מקובלים.
6. הגדרת פרק הזמן של 7 שבועות (49 ימים) שבו העבודה ברשותכם נועדה לאפשר לכם לקרוא בעיון רב את העבודה הכתובה בהתאם למחווים המוגדרים בתחום הדעת שבו אתם מעריכים את העבודה. כמו כן, יש ציפייה שתהיו ערוכים בצורה מיטבית למפגש הערכה.
7. נבקשך לשלוח לתלמיד/ה הזמנה כתובה הכוללת את מועד השיחה בע"פ, מקום השיחה, משך הבחינה (כ- 30 דקות) ופרטי ההתקשרות אתכם. נוסח לדוגמה - ראו [בנספח](#) מטה.
8. לפני השיחה בע"פ יש לקרוא בעיון רב את התוצר הכתוב בקריאה עמוקה וביקורתית, בהלימה למחווין בתחום הדעת בו הנכם מעריכים. כמו כן, חשוב להכין לעצמכם רשימת שאלות ולהכין דף לרישום הערות בזמן השיחה.
9. במידה שקבעתם את השיחה פנים אל פנים - קבעו במקום רשמי כגון: ביה"ס, מוסד אקדמי, ספריה, מרכז קהילתי, מרכז פסג"ה. דאגו שיהיה מרחב מכבד ללא רעש המוני ברקע ותנועת עוברים ושבים.
10. במידה שקבעתם שיחה בזום/גוגל מיט - דאגו מבעוד מועד שהמצלמה תקינה ומופעלת, ובקשו מהתלמיד/ה להיערך לשיחה עם מצלמה פתוחה וללא תמונת רקע. על התלמיד/ה להיות לבד במהלך השיחה ולהחזיק ברשות/ה את תעודת הזהות לצורך הזיהוי. במקרה שעולה חשד שיש מישהו בחדר ומפריע או לחילופין עוזר לתלמיד, יש להפסיק את השיחה.

שימו לב: השיחה הינה חלק מבחינת בגרות ולכן אין לאפשר נוכחות של גורם שלישי בשיחת ההערכה (מנחה, רכז בית ספרי, הורה או כל גורם אחר).

מהלך השיחה עם התלמיד/ה

11. הציגו את עצמכם בקצרה (ניתן לציין שם ותפקיד, אך אין צורך לפרט רקע מקצועי).
12. **החלו בהקלטת השיחה**. הבהירו לתלמיד/ה כי השיחה מוקלטת לצורך בקרה ושיפור תהליכים. במידה והתלמיד/ה מסרב/ת להקלטת השיחה יובהר שלא ניתן יהיה לערער על חלק זה בהתאמה².
13. על התלמיד/ה להציג תעודת זהות ולהזדהות, יש לוודא התאמה לת.ז הרשומה על-גבי העבודה.
14. הציגו בקצרה את מטרת השיחה, משך השיחה (כ- 30 דקות) וציינו כי שיחה זו היא חלק מחובת ההיבחנות בעבודת הגמר וינתן עליה ציון שערכו 20% מהערכת העבודה ככלל.
15. בררו עם התלמיד/ה בשיחה את הנושאים הבאים: אופן בחירת נושא העבודה, ביצוע כתיבת העבודה, אתגרים ודילמות בתהליך החקר, בירור ידע, בקיאות והבנה בנוגע לסוגיות ייחודיות שעולות מהעבודה הכתובה. במידה שהעבודה כוללת חלק מעשי, חשוב להתייחס לתהליך המעשי - מה היו שלבי העבודה, מהו הקשר בין החלק העיוני לחלק המעשי וכדומה. לפירוט נוסף וסוגי שאלות - ראו תחת "8 צעדים לתהליך הערכה מוצלח" בקישור [הבא](#).

¹ למעט עבודות משולבות בתחום המחול, שבהן השיחה תתקיים באירוע הערכה ארצי במעמד הגשת החלק המעשי. פרטי מועד הבחינה המעשית והשיחה ישלחו ע"י המפמ"ר ישירות למעריכות המשובצות בפועל.

² כיצד לאתר את הקלטת המפגש בזום: במידת הצורך ראו הנחיות בקישור [הבא](#).

16. יש להשרות אווירה נעימה ועניינית לכל אורך השיחה ולשמור על כבוד התלמיד/ה, ללא קשר לרמת הכתיבה והביטויי בעל-פה של התלמיד/ה. במידה שעולה ספק לגבי הבנת שאלה מסוימת או באשר לבקיאות ולהבנת הנושא מצד התלמיד/ה - יש לנסות לנסח שנית ולהבהיר כוונה.
17. אין למתוח ביקורת על המנחה ו/או אופן ההנחיה. במידה וזיהיתם בעיה מהותית בהנחיה - תוכלו לשתף את המאשר/ת המקצועית/ת מתחום הדעת על התרשמותכם בתום הבחינה בלבד.
18. עם סיום השיחה, אין לדון בהתרשמותכם מהתלמיד/ה ו/או לפרסם את הציון בסיום השיחה או בשיחה בע"פ מול גורם בית ספרי מוסמך ככל שיהיה. הציון מתפרסם ע"י המרב"ד בלבד אחרי הזנת הציון וטופס ההיבחנות.

סיום תהליך ההערכה וקבלת התשלום

19. עם סיום השיחה בע"פ, עליך להיכנס למערכת המרב"ד (באמצעות הקישור במסרון) ולדווח את הציון ודברי הערכה מפורטים הן עבור החלק הכתוב והן עבור השיחה בעל-פה.
20. יש לצרף את הקישור לשיחה המוקלטת ולשמור את ההקלטה למשך 6 חודשים מיום השיחה.
21. במידה שעלה חשד להעתקה/טוהר בחינות במהלך השיחה או במהלך הקריאה - יש לסמן "חשד" במערכת המרב"ד. יש לתת ציון על העבודה הכתובה ועל השיחה בנפרד ולציין בחלק המתאים את הסיבות לחשד באופן מקיף ומנומק, תוך הפנייה לדוגמאות ספציפיות לחשד מתוך העבודה/השיחה.
- שימו לב:** במידה ויסומן חשד - העבודה תועבר לביורר באגף הבחינות והפיקוח על עבודות הגמר והציון ישאר מוסתר עבור ביה"ס והתלמיד/ה. אין לתת ציון אפס במקרה של חשד. האחריות לפסילת עבודות חלה על אגף הבחינות והפיקוח על עבודות הגמר.
22. בכניסה הראשונה למערכת המרב"ד עליך להעלות למערכת תיאום מס - שכר בוחנים עצמאיים - תיק ניכויים של משרד החינוך 941001729. השכר על בדיקת עבודה נכון לתשפ"ד הינו 607.27 ₪. התשלום יופק אוטומטית ויועבר לחשבון הבנק של המעריכ/ה לאחר משלוח ההערכה במערכת. אין צורך להגיש בקשה לתשלום. לביוררים בנוגע לתשלום - יש לפנות למחלקת שכר במרב"ד sachar@mrvd.education.gov.il
- שימו לב:** בהעדר טופס "תאום מס" יבוצע ניכוי מס מרבי (47%). לא ייערך חישוב שיעור ניכוי רטרואקטיבי (על תשלומים שבוצעו בעבר), במקרים אלו יש לפנות למס הכנסה בסוף שנת המס. האחריות על נותן השירות להעביר למבצע התשלום תיאום מס בתוקף או הארכת תוקף אוטומטית שהונפק על ידי רשות המיסים לשנה זו, בצירוף תיאום המס משנה קודמת, טרם ביצוע התשלום.

אנו רואים בך המעריכ/ה שותפ/ה חינוכית/ת למשימת קידומו של המחקר המגוון והמעמיק בקרב תלמידי מערכת החינוך העל-יסודי, תוך עמידה על ערכי הלמידה העצמאית, עמידה בסטנדרטים של מצוינות מחקרית ושמירה קפדנית על ערכי אתיקה ומהימנות מחקרית.

תודה על שיתוף הפעולה ועל נכונותך לשמש מעריכ/ה של עבודות הגמר,
בברכה,

מיכל רלוי

ממונה (עבודות גמר והערכה חלופית)
המנהל הפדגוגי - אגף א' (חינוך על-יסודי)
משרד החינוך

נספח

הזמנה לתלמיד/ה - שיחת הערכה על עבודת הגמר

לכבוד התלמיד/ה: מביה"ס ת.ז.
הנך מוזמן/ת לשיחת הערכה על עבודת הגמר ביום בתאריך בשעה
משך הפגישה כ- 30 דקות.

השיחה תתקיים בזום/פנים אל פנים (מחקי את המיותר)

- עבור שיחה בזום להלן הקישור.....
- עבור שיחה פא"פ. השיחה תתקיים ב: קומה..... חדר.....

לתשומת לבך:

- עלייך להזדהות עם תעודת זהות בתחילת הפגישה.
- השיחה בזום/גוגל מיט תוקלט למטרות בקרה ושיפור תהליכים.
- יש להגיע לשיחה עם העתק של העבודה עצמה. ניתן להיעזר בעבודה במהלך השיחה.
- במקרה שהשיחה בזום, יש להיערך לקיום השיחה בחדר שקט. יש לוודא מראש תקינות שמע/מצלמה.
- אין להשתתף במפגש בזום עם תמונת רקע.
- בשיחה יהיו נוכחים המעריכ/ה והתלמיד/ה בלבד.
- לא תתאפשר נוכחות מנחה/רכזת/הורים/אחר בשיחה.

מומלץ וחשוב להיערך לשיחה מראש ולתרגל מענה על שאלות בעל-פה בסיוע המנחה.

דרך צלחה,

בברכה,

(שם המעריכ/ה)